

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.032/2025/11.

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró Felperes¹ (Cím².) felperesnek, a dr. Livo Gergely ügyvéd ügyintézője mellett a Livo Ügyvédi Iroda (Cím³) által képviselt Alperes¹ (Cím¹.) alperessel szemben elmaradt munkabér megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 12.M.70.113/2024/30. számú ítélete ellen az alperes 32. sorszáma alatt előterjesztett fellebbezése és a felperes Mf.3. sorszáma alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, annak fellebbezett részét részben megváltoztatja és a felperes keresetét teljesen elutasítja. Mellőzi az alperes kötelezését 102 535 (százkétezer- ötszázharmincöt) Ft kereseti illeték megfizetésére, továbbá megállapítja, hogy az állam terhén 227 855 (kétszázhuszonhétézer-nyolcszázötvenöt) Ft kereseti illeték marad, egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 55 353 (ötvenötezer-háromszázötvenhárom) Ft másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy 139 473 (százharminckilencezer-négyszázhetvenhárom) Ft fellebbezési és 5000 (ötezer) Ft csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad. Megállapítja továbbá, hogy az alperes kérelmet terjeszthet elő 139 473 (százharminckilencezer-négyszázhetvenhárom) Ft sürgősségi illeték iránt, amely kérelem elbírálása érdekében az ítéltábla – az elsőfokú bíróság útján – megküldi ítélete egy kiadmányát az alperes székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2013. november 6. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperes jogelődjénél kazánpécs munkakörben, előbb havi bruttó 250 000 Ft, 2021. január 1. napjától havi bruttó 400 000 Ft, 2022. január 1. napjától havi bruttó 440 000 Ft alapbér mellett. A munkaszerződés szerint az alperes a felperest teljes munkaidőben, heti 40 órában, többműszakos munkarendben, ténylegesen a megszakítás nélküli tevékenysége keretében, egyenlőtlen munkaidő-beosztásban foglalkoztatta.

[2] A munkaszerződés szerint a felperes nem tartozott kollektív szerződés hatálya alá.

[3] A felek a közöttük fennállt határozatlan idejű munkaviszonyt megszüntették közös megegyezéssel 2022. április 1. napján.

[4] Az erről szóló írásbeli megállapodás 6. pontjában egybehangzóan kijelentették: teljeskörűen számba vették, hogy a közöttük fennállt munkaviszonyból eredően egymással szemben milyen igényük lehet, és kijelentették, hogy ezen igények tekintetében egymással teljeskörűen és véglegesen elszámoltak, így a közöttük fennállt munkaviszonyt minden tekintetben lezártak tekintik. Kijelentették továbbá, hogy a megállapodásban foglaltakat meghaladóan sem a közöttük fennállt munkaviszonyból, sem annak megszüntetéséből eredően a jövőben egymással szemben semmiféle követelést (különösen munkabérrel, egyéb juttatásokkal, rendkívüli munkavégzéssel, helyettesítési díjjal, átirányítással, kiküldetéssel, kirendeléssel, kártérítéssel, szabadság kiadásával kapcsolatosan) nem támasztanak, ideértve kifejezetten a munkaviszony megszűnését követően felmerült igényeket is. Abban is megállapodtak, hogy a munkaviszony megszűnésének napjától számított 5 munkanapon belül a felperes részére kifizetésre kerül a hátralévő, időarányos munkabére, az igénybe nem vett szabadságnapjainak ellenértéke, továbbá részére bruttó 3 520 400 Ft kifizetésére kerül sor a munkaviszony megszűnésére figyelemmel.

[5] Az alperes 2022. április 7. napján megfizetett a felperesnek 2022. 3. havi munkabér címén 502 996 Ft-ot, valamint 2022. 4. havi munkabér címén 2 525 711 Ft-ot.

[6] A felperes a 2023. november 26. napján kelt levelében bruttó 2 716 042 Ft és nettó 451 513 Ft kár, valamint azok 2022. február 15. napjától számított törvényes késedelmi kamatai 8 napon belüli megfizetésére szólította fel az alperest. Hivatkozott arra, hogy a (SZAKSZERVEZET)ének (VÉSZ) tájékoztatása szerint a munkaviszonyának fennállása alatt is hatályban volt a munkáltatóra is kiterjesztett hatályú villamosenergia-ipari ágazati kollektív szerződés (VKSZ), azonban annak rendelkezéseit a munkáltató elmulasztotta alkalmazni a munkaviszonyának fennállása alatt, amellyel neki kárt okozott. Az alperes a 2023. december 18. napján kelt válaszlevelében elzárkózott a felperes követelésétől.

[7] A felperes a 2024. január 26. napján kelt levelében megtámadta a munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel elnevezésű okirat 6. pontjában tett nyilatkozatát arra hivatkozással, hogy a munkáltató megfelelő tájékoztatása esetén ilyen tartalmú nyilatkozatot nem tett volna. Az alperes a 2024. február 12. napján kelt levelében nem ismerte el a felperes nyilatkozatának érvénytelenségét, ezért vitatta az ezzel kapcsolatosan előterjesztett valamennyi követelést.

[8] A felperes a 2024. március 14. napján kelt levelében változatlanul állította az okirat érvénytelenségét és ismét felszólította az alperest a kárának megtérítésére. Az alperes jogi képviselője a 2024. március 28. napján kelt válaszlevelében továbbra is elzárkózott a felperes által követelt összegek kifizetésétől.

[9] A felperes havi távolléti díja 520 144 Ft volt.

[10] A felperes a 2024. május 2. napján előterjesztett, majd többször módosított keresetében az alperest kérte kötelezni műszakpótlék-különbözet jogcímén 1 157 776 Ft, távolléti díjkülönbözet jogcímén 144 385 Ft, pótszabadság megváltása jogcímén 104 192 Ft, 13. havi fizetés jogcímén 376 000 Ft, önkéntes nyugdíjpénztári befizetés hozzájárulás jogcímén 251 706 Ft és ezek késedelmi kamatai megfizetésére.

[11] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását azt vitatva jogalapjában és összecszerúságában is.

[12] Az elsőfokú bíróság a 30. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül műszakpótlék-különbözet jogcímén 1 089 070 Ft-ot, távolléti díjkülönbözet jogcímén 114 145 Ft-ot, pótszabadság megváltása jogcímén 104 192 Ft-ot, 13. havi juttatás jogcímén 376 000 Ft-ot és önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj hozzájárulás jogcímén nettó 60 000 Ft-ot, valamint ezen tőkeösszegek után 2021. október 15. napjától járó késedelmi kamatait, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 132 630 Ft perköltséget, valamint kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 102 535 Ft eljárási illetéket. Megállapította, hogy a fennmaradó 125 320 Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[13] Határozatának a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns indokolása szerint a pénzügyminiszter 2019. augusztus 30. napján kelt (HATÁROZAT 1), a VKSZ hatályát kiterjesztő határozata, valamint a technológiai és ipari miniszter ezt visszavonó 2022. augusztus 18. napján kelt, (HATÁROZAT 2)a értelmében a VKSZ rendelkezései kötelezően alkalmazandók voltak a felperes által megjelölt igényérvényesítési időszakban az alperesnél mint villamosenergia-termelést főtevékenységként végző munkáltatónál.

[14] Az nem zárja ki az elévülési időn belüli utólagos igényérvényesítést, hogy a VKSZ hatályát kiterjesztő miniszteri határozat utóbb visszavonásra került, hiszen a miniszteri kiterjesztő, illetőleg visszavonó határozatok által meghatározott időszakban (2019. augusztus 30. – 2022. augusztus 18.) az alperes munkavállalói – köztük a felperes – a VKSZ alapján járó többletjuttatásokra jogosultak voltak, amely igényeket az elévülés szabályai szerint utóbb is jogosultak érvényesíteni.

[15] A felperes – alperes által érdemben nem vitatott – tényállítása szerint 2023. november 4. vagy 5. napján szerzett arról tudomást, hogy az alperesnek 2020. december 31. napjától kezdődően alkalmaznia kellett volna a VKSZ-t, valamint arról is, hogy az ezzel kapcsolatos igények 3 évre visszamenőleg érvényesíthetők.

[16] A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 163. §-ának (1) bekezdése értelmében a munkavállaló nem mondhat le a munkabérére vonatkozó igényéről egyoldalú jognyilatkozattal, amiből következően a felek szerződésben tehetnek ilyen nyilatkozatot. A megállapodás 6. pontjában a felek a munkaviszony megszűnését követően felmerült igényekre vonatkozóan is joglemondó nyilatkozatot tettek.

[17] Azt a peres felek egyezően adták elő, hogy amikor 2022. április 1. napján a közös megegyezést aláírták, egyiküknek sem volt tudomása arról, hogy az alperesnél alkalmazni kellene a VKSZ-t.

[18] Az Mt. 5. §-ának (2) bekezdése értelmében a jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni. Ebből következően a joglemondó nyilatkozatot csak a lemondás időpontjában ismert követelésekre lehet vonatkoztatni, továbbá a bírói gyakorlat elvárja, hogy a joglemondó nyilatkozat kifejezett és egyértelmű legyen. A Kúria az Mfv.10.090/2020/5. számú határozatában kifejtette: egységes a bírói gyakorlat a körben, hogy a joglemondás csak annak időpontjában fennálló és a fél által ismert követelésre terjedhet ki, de nem szükséges ehhez az egyes igények tételes felsorolása (Kúria Mfv.I.10.688/2015., BH2016. 313.).

[19] Miután a felek csak 2023. november elején szereztek tudomást arról, hogy az alperesnek 2020. december 31. napjától alkalmaznia kellett volna a VKSZ-t, a közös megegyezés 2022. április 1-i aláírásakor a felek egyike előtt sem volt ismert, hogy a VKSZ alapján milyen követelések érvényesítésére van lehetősége a felperesnek.

[20] A közös megegyezés 6. pontjában rögzített joglemondás a VKSZ-re alapított igények perbeli érvényesítését nem zárta ki, ezért az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a megállapodás érvénytelenségét. Nem tartotta jelentősnek, hogy az alperes a közös megegyezés alapján nagyobb összegű kifizetést teljesített, hiszen a felek az alperes által a közös megegyezés alapján kifizetett összeget a megállapodás megkötésekor ismert körülmények (még fennálló követelések, esetlegesen felmerülő igények, egyéb, egyedi szempontok stb.) ismeretében határozták meg, azt a felek által nem ismert tényezők nyilvánvalóan nem befolyásolhatták.

[21] Az elsőfokú bíróság a műszakpótlék-különbözet iránti igényt a VKSZ IX. fejezetének 2.1.2.b. pontja és az Mt. 139. §-a alapján 1 089 070 Ft erejéig találta alaposnak. A távolléti díj összegét az Mt. 148. §-ának (1) bekezdése, valamint az Mt. 151. §-a alapján 114 145 Ft-ban fogadta el. A VKSZ VIII. fejezetének 3.1. pontja alapján, figyelemmel az Mt. 125. §-ára és a 146. §-a (3) bekezdésének a) pontjára 4 nap ki nem adott pótszabadsága megváltásaként 110 332 Ft igény lehetett volna alapos, ám a felperes ezen a jogcímen 104 192 Ft-ot követelt csupán, ezért ebben marasztalta az alperest. A VKSZ IX. fejezetének 6.1. pontja alapján 376 000 Ft 13. havi fizetés megfizetésére kötelezte az alperest, továbbá a VKSZ X. fejezetének 2.1. pontja értelmében 60 000 Ft önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj-hozzájárulásra. A kamatfizetési kötelezettséget az Mt. 31. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg középátlagos időponttól [6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 8. pontja].

[22] Az elsőfokú bíróság az 55%-ban pervesztes felperest a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjként felmerülő perköltségének viselésére, és megállapította, hogy a tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye [2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja] folytán feljegyzett eljárási illetéket (227 855 Ft) az alperes 45%-os mértékben viseli, a fennmaradó rész pedig az állam terhén marad.

[23] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen az ítéletet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet fellebbezésben írtak szerinti megváltoztatásával az ügy érdemében helyes ítélet hozatalát, harmadlagosan pedig kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára. Kérte a felperest marasztalni a perköltségében. Utóbb pontosított nyilatkozata szerint csak az elsődleges és a harmadlagos fellebbezési kérelmét tartotta fent.

[24] Álláspontja szerint tévesen minősítette az elsőfokú bíróság egyoldalú joglemondó nyilatkozatnak a felek munkaviszony megszüntetésére irányuló közös megállapodását, ezért jogszabálysértő módon nem vizsgálta a felek között létrejött megállapodást és annak érvényességét, továbbá tévedett akkor, amikor a felek közötti megállapodás 6. pontjában foglaltakat joglemondó nyilatkozat kiterjesztő értelmezésének tekintette.

[25] Abból következően, hogy az elsőfokú bíróság a felek között létrejött megállapodás érvénytelenségét nem vizsgálta, a megállapodás egyetlen része sem tekinthető érvénytelennek, azaz a felek között érvényben van és az a feleket köti. Amennyiben pedig ez így van, a felperes nem követelheti jogszerűen a munkaviszonyból származó igényét.

[26] Nincs szó arról, hogy a felperes egyoldalú joglemondó nyilatkozatot tett volna. A felek közös akaratnyilatkozata került rögzítésre a megállapodásban, amelyben a felek nem csupán számba vették az általuk ismert körülményeket az elszámolás során, de arról is megállapodtak, hogy ezt meghaladóan egymással szemben további igényt nem érvényesítenek. Téves tehát az az ítéleti megállapítás, hogy a megállapodást nyilvánvalóan nem befolyásolhatták a felek által nem ismert tényezők. Erre a körülményre tekintettel kapott a felperes lényegesen nagyobb összeget az elszámolás során, mint amennyi egyébként megillette volna.

[27] Hivatkozott az alperes a Kúria Mfv.10.090/2020/5. szám alatt meghozott precedensképes határozatában kifejtettekre: „Rögzítették a felek a megállapodásban azt a körülményt, hogy egymással teljeskörűen elszámoltak. Ennek a megállapodásnak törvényi akadálya nem volt, az Mt. 163. §-ának (1) bekezdéséből következően a munkavállaló munkabérére vonatkozó igényéről megállapodással érvényesen lemondhat. [...] amennyiben a felperes úgy ítélte meg, hogy e körülményben a megállapodás aláírásakor tévedésben volt, illetve az alperes őt megtévesztette, úgy a megállapodást az Mt. 28. §-ának (7) bekezdése szerint a tévedés felismerésétől számított 30 napon belül támadhatta volna meg. Mindezekre

figyelemmel a felperes alaptalanul követelte a megállapodásban rögzített lemondó nyilatkozatát követően elmaradt munkabérét.”

[28] Ahhoz, hogy a felperes a megállapodás kötőereje alól szabadulhasson, a bíróságnak vizsgálnia kellene a megállapodást, s az erre vonatkozóan lefolytatott bizonyítás alapján meg kellene állapítania a megállapodás egészének vagy vonatkozó részének az érvénytelenségét, amelyet követően lenne érvényes jogalap arra, hogy a felperes utólag igényt érvényesíthessen az alperessel szemben.

[29] A perbeli esetre nem alkalmazható az Mt. 5. §-ának (2) bekezdése és a 163. §-ának (1) bekezdése, mert e jogszabályhelyek az egyoldalú nyilatkozatokról rendelkeznek, míg a felek között közös megállapodás jött létre.

[30] Az elsőfokú ítéleti sérti a szerződési szabadság és a „pacta sunt servanda” alapelvét is.

[31] A felek közös megegyezése nem tekinthető egyoldalú joglemondásnak, ezért fel sem merülhet a kiterjesztő értelmezés lehetősége, hiszen annak tilalmát az Mt. az egyoldalú joglemondáshoz fűzi.

[32] A semmiféle igény megfogalmazás a szavak általánosan elfogadott jelentéséből fakadóan egyértelműen magában foglalja az olyan igényeket is, amelyekről a feleknek még nincs tudomása a megállapodás megkötésekor. A VKSZ-ből eredő követelés egyértelműen ilyen igénynek tekinthető, ezért a felperes alaptalanul követeli a megállapodást követően felmerült elmaradt munkabérét. A felperes akár tudott a VKSZ rendelkezéseiről, akár nem, a megállapodásban lemondott a jövőbeni igényei érvényesítéséről, és semmi nem írja elő, hogy tételesen tudnia kellett volna: miről mond le. A VKSZ szövege egyébiránt a hivatalos értesítőben közzétételre került, azaz mindenki számára megismerhetővé vált, ebből következően pedig a felperesnek legalább annyira felróható, hogy arról nem tudott, mint az alperesnek.

[33] Jogszabálysértőnek tartja az alperes az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint az alperes munkavállalói a VKSZ alapján járó többletjuttatásokra jogosultak voltak. Annak tényéből ugyanis, hogy a VKSZ a miniszteri kiterjesztő határozat alapján kötelezően alkalmazandó volt, még nem következik az alperes munkavállalóinak jogosultsága a VKSZ alapján járó többletjuttatásokra, az és annak összecszerűsége ugyanis per tárgyát képező egyedileg eldöntendő kérdés, amire vonatkozó elismerő nyilatkozatot nem tett az alperes.

[34] Az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta és nem adta indokát annak, hogy miért mellőzte az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény rendelkezéseinek vizsgálatát és értelmezését, holott erre a perben kifejezett hivatkozás volt az alperes részéről, ezért az ítélet ebben a tekintetben nem felel meg a Pp. 346. §-ának (5) bekezdésében foglaltaknak.

[35] Az ágazati kollektív szerződés IX. fejezetének 2.1.2.b) pontja két olyan kifejezést is használ a „megszakítás nélküli munkarendben dolgozók”, valamint a „műszakpótlék átalány” kifejezésekkel, amelyek nem illeszkednek az Mt. dogmatikai rendszerébe. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg érdemben, hogy a bérpótlék, különösen a műszakpótlék Mt.-beli szabályainak alkalmazását miért és milyen okból hagyta figyelmen kívül.

[36] A VKSZ tartalmazza az átalány kifejezést, ám az alperes nem tud egyetérteni azzal, hogy az elsőfokú bíróság e körben minden további magyarázat nélkül tényként rögzítette, hogy a VKSZ-ben szabályozott műszakpótlék átalány-jellegű és ebből fakadóan a teljes munkaidőre, így a ténylegesen ledolgozott munkaórákra jár. A műszakpótlék ugyanis bérpótlék, ebből fakadóan az Mt. 139. §-ának (1) bekezdése alapján a munkavállalót a rendes munkaidőre járó munkabérén felül illetheti meg, azaz soha nem a teljes munkaidőre jár. A VKSZ szerinti műszakpótlék-átalány az Mt. szabályainak keretén belül marad és csak akkor jár, ha a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja rendszeresen változik, továbbá

tizenhét és hat óra között történik munkavégzés. E feltételek hiánya esetén nem számolható el műszakpótlék-átalány, ilyen rendelkezést a VKSZ sem tartalmaz. Ebből következően a műszakpótlékra jogosító időszakon kívül, az egyébként rendes munkaidőben (6-18 óráig) végzett munka után műszakpótlék nem számolható el az Mt. 145. §-a (2) bekezdésének a) pontjára hivatkozással, így jogszabálysértő ezen ítéleti rendelkezés, mert az arra az időszakra is bérpótlékra jogosítja fel a felperest, amikor a rendes munkaidejét töltötte 6 és 18 óra között.

[37] Az elsőfokú ítélet [64] és [72] bekezdéseiben foglalt táblázatban bemutatott számítást az Mt. 141. §-ának (1)-(2) bekezdéseibe, a 145. §-ába, a 148. §-ának (1) bekezdésébe, valamint a 151. §-ának (1) és (3) bekezdéseibe ütközőnek tartja, ahogy az ítélet [78] bekezdésében levezetett számítás sem felel meg az Mt. 149. §-a (1) bekezdésének és a 151. §-a (5) bekezdésének.

[38] Az alperes vitatta azt is, hogy az Mt. 125. §-a szerint a szabadság pénzbeli ellenértéke a munkaviszony megszűnésekor válna esedékessé, ugyanis az esedékesség tekintetében az Mt. 80. §-ának (2) bekezdését kell alkalmazni, mely szerint a munkabér és egyéb járandóság kifizetésére 5 munkanap áll rendelkezésre.

[39] Sérelmezte, hogy a 13. havi juttatás tekintetében az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperes által megfizetett 255 639 Ft összeget. Az elsőfokú ítélet [84]-[88] bekezdéseiben foglalt önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj-hozzájárulással kapcsolatos ténymegállapításokkal és indokolással egyetértett, ám a kereset jogalapjának hiánya esetén nem terheli őt fizetési kötelezettség ezen a jogcímen. A késedelmi kamatfizetésre vonatkozó rendelkezések szintén jogszabálysértőek, az alperes ugyanis nem kötelezhető késedelmi kamat megfizetésére a késedelemmel érintett időszak középátlagos időpontjától. Az elsőfokú ítélet összességében nem is tartalmazza, hogy mely jogszabályi rendelkezés alapján köteles az alperes az ítéletben foglalt összegek megfizetésére.

[40] Az elsőfokú perköltségigényét változatlanul fenntartotta az alperes azzal, hogy a jogi képviselője általános forgalmi adó fizetésére köteles. A másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat pedig a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése szerint általános forgalmi adóval növelt összegben kérte megállapítani. Az alperes megfizetett 139 473 Ft fellebbezési eljárási illetéket.

[41] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak az alperes fellebbezésével érintett részében helyes indokai alapján, egyúttal csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben kérte az alperest terhelő műszakpótlék-különbözet összegét 1 157 776 Ft-ra felemelni.

[42] Álláspontja szerint a perrel érintett időszak alatt – mint megszakítás nélküli munkarendben foglalkoztatott munkavállaló – a VKSZ III. része IX. fejezetének 2.1.2.b) pontja szerint legalább 45%-os műszakpótlék-átalányra jogosult, mely műszakpótlék-átalány a havi alapbérre vetítve számolandó; a VKSZ nem fogalmazott meg ezzel összefüggésben eltérő szabályozást a munkavállalók hátrányára. Emiatt az elsőfokú bíróság ítéletétől eltérően a műszakpótlék iránti követelés helyes összege 1 157 776 Ft.

[43] Az alperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében kérte a felperes alaptalan csatlakozó fellebbezésének „elutasítását” a felperes perköltségében történő marasztalása mellett. Véleménye szerint a felperes továbbra is az eredeti kereseti kérelmében foglalt követelése megítélését kéri, azonban nem adott elő új indokot ennek alátámasztására. A VKSZ akként rendelkezik, hogy abban az esetben, ha nem műszakpótlék-átalányt kap a munkavállaló, megilleti őt a helyi kollektív szerződés szerinti műszakpótlék. Tekintettel arra a tényre, hogy a felperes az alperesnél nem részesült műszakpótlék átalányban, továbbá nem volt helyi kollektív szerződés, a műszakpótlék mértékét az általános szabályok szerint kellett kiszámítani a részére.

[44] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett – a keresetet a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részben elutasító – részét nem érintette. A fellebbezést alaposnak, a csatlakozó fellebbezést alaptalannak találta, amelyek elbírálása során átlépte a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem és az ellenkérelmek korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), ugyanis erre okot adó téves anyagi pervezetést észlelt.

[45] Ennek oka pedig az, miszerint a felperes a keresetlevelében a megállapodás érvénytelenségére annak semmissége okán hivatkozott az Mt. 27. §-a alapján arra tekintettel, hogy a munkáltató megfelelő, a VKSZ-re vonatkozó tájékoztatása esetén nem tette volna meg a megállapodás 6. pontjában írt nyilatkozatát, mivel nem tudott a megállapodás megkötésekor arról, hogy az ő esetében is alkalmazni kell a VKSZ rendelkezéseit. A 2024. november 19. napján megtartott tárgyaláson azt adta elő a személyes meghallgatása alkalmával, hogy a közös megegyezés aláírásakor sem ő, sem az alperes nem tudtak arról, miszerint alkalmazni kellett volna a VKSZ-t. Ezek a hivatkozások akarathibára utalnak, mert vagy az alperes tudott a VKSZ-ről és tévedésben tartotta őt, vagy pedig mindkét fél ugyanabban a téves feltevésben volt, mivel egyikük sem tudott a VKSZ-ről. Az akarathiba azonban nem eredményezi a megállapodás semmisségét, hanem a szerződési nyilatkozat megtámadására ad lehetőséget, ahogy tette ezt a felperes a pert megelőzően, amikor 2024. január 26-án a 2022. április 1. napján kelt, a munkaviszonyt közös megegyezéssel megszüntető megállapodás 6. pontját megtámadta tévedésre, megtévesztésre és így az Mt. 28. §-ának (1) és (3) bekezdéseire hivatkozással. Mindezekből következően a felperes tény- és jogállítása ellentmondásban volt, amit az elsőfokú bíróság a 2025. január 14. napján megtartott folytatólagos perfelvételi tárgyaláson nem észlelt az alperesi nyilatkozatot követően sem.

[46] A Pp. 370. §-ának (4) bekezdése szerint, ha a másodfokú bíróság az ügyel kapcsolatos, az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi jogi álláspontjának következményeként azt állapítja meg, hogy az elsőfokú bíróság által végzett anyagi pervezetés az érintett kérdéshez kapcsolódóan nem volt megfelelő, ezt a felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe. Ilyen esetben a másodfokú bíróság a továbbiakban a 369. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint jár el, mely törvényhely értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni.

[47] Az alperes kérte a téves anyagi pervezetés figyelembevételét és az ítéltábla Pp. 369. §-ának (4) bekezdése szerinti eljárását, amire tekintettel az ítéltábla felhívta a felperest, nyilatkozzon: továbbra is fenntartja-e a megállapodás semmisségére vonatkozó hivatkozását vagy a megállapodás érvénytelenségét állítja a pert megelőző megtámadással összhangban. Ez utóbbi esetben szükséges a keresetét pontosítani és a megállapodás 6. pontjának érvénytelensége alapján az azzal kapcsolatos jogkövetkezmények alkalmazását kérni.

[48] A felperes a felhívásra adott válaszában a keresetét nem változtatta meg, hanem továbbra is arra hivatkozott, hogy az Mt. 5. §-ának (2) bekezdése szerint nem lehet kiterjesztően értelmezni a jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot, amire tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a joglemondás csak az annak időpontjában fennálló és a fél által ismert követelésre terjedhetett ki. Megismételte a hivatkozását a megállapodás Mt. 27. §-ának (1) bekezdésén alapuló semmisségéről és egyetértett azzal, hogy az elsőfokú bíróság a megállapodás érvénytelenségét nem vizsgálta, mert az annak 6. pontjában rögzített joglemondás nem zárta ki a VKSZ-re alapított igények perbeli érvényesítését. Ugyan utalt arra, hogy a pert megelőzően megtámadta a 2022. április 1. napján kelt okirat 6. pontjában foglalt nyilatkozatát, de változatlanul hivatkozott a VKSZ-re alapított igények perbeli érvényesíthetőségére az elsőfokú ítélet indokolásának [48]

bekezdésében kifejtettek szerint (az itt írtak szerint szükségtelen az érvénytelenség vizsgálata).

[49] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, ám abból megalapozatlan jogi következtetésre jutott.

[50] Miként arra az alperes is helytállóan hivatkozott, az elsőfokú bíróság tévesen minősítette egyoldalú joglemondó nyilatkozatnak a felek munkaviszony megszüntetésére irányuló közös – kétoldalú – megállapodását és alkalmazta az Mt. 5. §-ának (2) bekezdését.

[51] Az Mt. 5. §-ának (2) bekezdése szerint a jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni. Az e szakaszhoz fűzött magyarázat értelmében a lemondás intézménye egy egyoldalú, önkéntes, ingyenes, visszavonhatatlan nyilatkozat, amellyel valaki bizonyos dologról vagy követelésről (igényről) lemond.

[52] A perbeli esetben azonban a felek egy kétoldalú megállapodást kötöttek, amelyben nem egyoldalú – s ebből következően ellentételezés nélküli – joglemondásra került sor, hanem a felperes az alperes által fizetendő 3 520 400 Ft ellenében tekintette valamennyi igényét – ideértve a munkaviszony megszűnését követően felmerülő, azaz értelemszerűen a megállapodás megkötésekor még nem is ismert igényét – rendezettnek, ezért a megállapodás 6. pontjába foglalt – kétoldalú – jognyilatkozatot nem lehet az Mt. 5. §-ának (2) bekezdésébe ütközés miatt az Mt. 27. §-ának (1) bekezdése alapján semmisnek tekinteni.

[53] Figyelemmel arra, hogy a felek között kétoldalú megállapodás megkötésére került sor, arra az Mt. 28. §-ának (1) bekezdése az irányadó: a megállapodás megtámadható, ha annak megkötésekor a fél valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, feltéve, ha a tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. A megállapodást bármelyik fél megtámadhatja, ha a szerződéskötéskor lényeges körülményben ugyanabban a téves feltevésben voltak. Lényeges körülményre vonatkozik a tévedés akkor, ha annak ismeretében a fél nem vagy más tartalommal kötötte volna meg a szerződést.

[54] A felperes ennek megfelelően járt el a pert megelőzően, amikor a 2024. január 26. napján kelt levelében foglalt jognyilatkozatával megtámadta a munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel elnevezésű, 2022. április 1. napján kelt okirat 6. pontjában foglaltakat akarathibára hivatkozással.

[55] A keresetét azonban már kifejezetten az Mt. 27. §-ának (1) bekezdése szerinti semmisségre alapította, amelyet az ítéltábla anyagi pervezetését követően sem változtatott meg, ezért ennek megfelelő keretben kerülhetett sor az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatára.

[56] A fentebb írtak miatt pedig a felperes által megjelölt okból – miszerint vagy egyedül ő, vagy pedig az alperes sem tudott a VKSZ hatálya alá tartozásról, amely esetben a 6. pontban írt nyilatkozat megtételére ebben a formában nem került volna sor – nem tekinthető a perbeli megállapodás semmisnek.

[57] A felperes emellett hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően eleve nem szükséges a megállapodás érvényességének vizsgálata, mert az annak 6. pontjában foglalt egyoldalú joglemondó nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni, így az nem terjedhetett ki olyan igényekre – tehát a VKSZ szerint őt megillető követelésekre sem –, amelyekről a jognyilatkozat megtételekor nem tudott (tudtak).

[58] Itt újfent vissza kell utalni arra, hogy a felperes nem egyoldalú jognyilatkozatban mondott le az őt megillető jogosultságról mindenféle ellentételezés nélkül, amellyel kapcsolatban valóban érvényesül a kiterjesztő értelmezés tilalma, hanem a felek a kétoldalú megállapodásukban a teljesség és a véglegesség igényével rendezték a munkaviszony megszüntetésének anyagi következményeit. Ha ennek során az alperes tévedésbe ejtette is a

felperest, avagy mindketten ugyanabban a téves feltevésben voltak és emiatt nem vették számításba a felperest a VKSZ alapján – állítása szerint – megillető további igényeket, az csak a megállapodás megtámadására adhatott volna okot, arra azonban nincs lehetőség, hogy a teljesség szándékával megkötött megállapodást immár a felperest megillető igények vonatkozásában részlegesnek tekintve a felperes a perbeli követelések érvényesítésére legyen jogosult a megállapodás sikeres megtámadása nélkül. Ez utóbbi esetben lényegében kiüresedne az akarathibára alapított megtámadás intézménye a vagyoni igények vonatkozásában.

[59] Az elsőfokú bíróság a fentiek miatt tehát megalapozatlanul marasztalta az alperest, amiért az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatva a keresetet teljesen elutasította a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint. A megváltoztatott döntés következtében az alperes teljesen pernyertes lett, ám az elsőfokú bíróság ehhez viszonyítva is több perköltséget ítélt meg az alperesnek figyelmen kívül hagyva a Pp. 83. §-ának (4) bekezdését, de ezt fellebbezés nem érte, ezért az ítéltábla az alperesnek fizetendő perköltséget nem érintette. Mellőzte az alperes kötelezését a kereseti illeték részbeni megtérítésére és megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illeték egésze marad az állam terhén a munkavállalói költségkedvezményben részesült felperes teljes pervesztessége miatt.

[60] A fellebbezés eredményre vezetett, míg a csatlakozó fellebbezés nem, ezért az ítéltábla a felperest kötelezte a másodfokú eljárásban pernyertes felperes perköltségének megfizetésére a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében. Ennek összegét arra tekintettel határozta meg a jelen fellebbezési eljárásban már hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a (4) bekezdése alapján járó 5%-kal szemben 2,5%-ban (+áfa-ban), mert az alperes a fellebbezési kérelmében kifejezetten a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló és immár hatálytalan 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdését jelölte meg a perköltségszámítás alapjául, ami az ügyvédi munkadíjat az elsőfokú eljárásban megállapítható munkadíj 50%-ban határozza meg. A csatlakozó fellebbezés után az ítéltábla nem ítelt meg másodfokú perköltséget az alperes javára, mert a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében csupán kinyilvánította az igényét a perköltségre, ám azt semmilyen módon nem számolta fel, még az immár hatálytalan jogszabályra hivatkozással sem.

[61] A fellebbezett érték 1 743 407 Ft volt, ezért a fellebbezési illeték összege 139 473 Ft az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint, a csatlakozó fellebbezés tekintetében pedig 68 706 Ft (csatlakozó)fellebbezett érték alapulvételével 5000 Ft – az Itv. 46. §-ának (4) bekezdése. A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a per tárgyi költségfeljegyzési jogos, ezért a fellebbezési eljárási illeték feljegyzésre került, ebből következően pedig az alperes szükségtelenül rótt le 139 473 Ft-ot. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága miatt [a munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól szóló 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet 1. §-a], az alperes pedig a szükségtelenül megfizetett illeték visszatérítése iránt kérelemmel élhet a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnál, amelynek elbírálása érdekében rendelkezett az ítéltábla a határozatának megküldéséről az adóhatóság részére – az Itv. 80. §-ának (1) bekezdése és a 81. §-ának (2) bekezdése.

Debrecen, 2026. március 17.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró,
Dr. Rózsavölgyi Bálint sk. bíró